

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Katedra andragogiky a personálního řízení

Oponentský posudek dizertační práce *Jany Neusarové*:

Poradenství a osvěta v rámci problematiky silničních dopravních nehod

Dizertační práce Jany Neusarové se věnuje společensky významné oblasti, která má natolik komplikovaný charakter, že ji nelze konceptualizovat v rámci jednoho nebo několika málo oborů. Předložená práce volí přístup mezioborový s tím, že rozpracovává rovinu vzdělávání (vzdělávací), která je řešena s pomocí nástrojů andragogické vědy. Dalším a zcela specifickým rysem analyzované problematiky je její mimořádně citlivá povaha, vycházející z mezních situací dopravních nehod a jejich mnohdy tragických následků.

Práce detailně pojednává o všech důležitých stránkách zvoleného tématu. Je věcná, informačně bohatá a její struktura svědčí o dlouhodobém autorčině zájmu o danou oblast i o její erudici. Osobní zaujetí je doprovázeno osobní zkušeností, jež se jeví nejenom jako cenný, ale i nenahraditelný zdroj poznání. Tato výbava je zvláště cenná, pokud vezmeme v úvahu malý stupeň rozpracovanosti zvoleného tématu ve světě vědy.

Pojetí práce bych označil za oborově hraniční. Vedle již zmíněné snahy rozvinout andragogickou rovinu je v textu přítomna silná stránka psychologická. Oceňuji důraz na perspektivu jednotlivce, který reflektuje a učí se vyrovnávat s neočekávanou životní situací. Text je v tomto ohledu možné označit za empatický a rozvíjející etickou stránku výzkumu i profesionální práci s klienty.

Dílo je nepochybně mimořádné ve své faktografické rovině. Obsahuje všestranné a podrobné informace o situaci ve zkoumané oblasti. Za (alespoň v prezentovaném rozsahu) zbytečné ale pokládám některé části, které jsou čistě popisné (hlavně rozsáhlá kapitola 7.4). Uvítal bych naopak větší důraz na teorii ve smyslu zobecňování a polemiky. Poněkud mi schází soustředěnější polemika o konceptu péče v andragogice, o vztahu andragogiky k terapii či sociální práci. Takto by se pravděpodobně naskytla příležitost některé postřehy a závěry učinit obecnějšími tak, aby mohly obohatit andragogickou terminologii. Také zařazení diskutované problematiky do (nejenom) občanského vzdělávání dospělých mohlo být podrobnější. Naopak přesvědčivým způsobem je podle mého názoru obhájen koncept osvěty.

Za jádro celého textu považuji kapitoly 8 a 9. První z uvedených kapitol přehledně shrnuje situaci na poli dalšího vzdělávání v oblasti prevence dopravních nehod, přičemž přichází

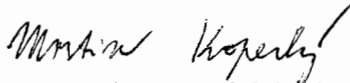
s modelem kategorizace vzdělávacích akcí a programů. Pozoruhodný přínos práce spočívá ve výzkumném šetření, které autorka realizovala s experty na problematiku vzdělávání a osvěty v oblasti prevence silničních dopravních nehod. Kazuistiky obsažené v desáté kapitole mají velkou vypovídací hodnotu, pokud jde o psychologickou, a snad by bylo možné také říci obecně lidskou rovinu. K centrálnímu tématu práce se vztahují jen nepřímo.

Formální stránka textu je kvalitní. Způsob zacházení s podklady plně odpovídá všem stanoveným pravidlům. Úprava textu je pečlivá a nevykazuje žádné závažnější nedostatky. Pouze na několika místech se vyskytují chyby v interpunkci (str. 1, 8, 60, 138) nebo jiná drobná opomenutí v redakční práci (Angličtina na str. 9, viz. na str. 127). Nepravidelné používání tabelátoru na začátku odstavce není zcela standardní. Jen nepatrným detailem je chybné přiřazení Švýcarska do EU. Spíše než o vědeckém oboru vzdělávání dospělých (s. 2) bych hovořil o andragogice.

Celkově hodnotím předloženou dizertaci jako velmi zdařilou, tzn. splňující všechny náležitosti daného typu vědeckého úkolu. Prokazuje mimořádnou fundovanost autorky, stejně jako její schopnost s poznatky pracovat – analyzovat je i zprostředkovávat a tím přispívat k rozvíjení reflexe oblasti, v níž vzdělávání dospělých má své specifické a nezastupitelné místo.

S ohledem na výše uvedené závěry doporučuji k obhajobě.

27. 11. 2009

PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.